

Oikeustapauskokoelma

Asia C-527/13

Lourdes Cachaldora Fernández
vastaan
Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS)
ja
Tesorería General de la Seguridad Social (TGSS)

(Tribunal Superior de Justicia de Galicia esittäjä ennakkoratkaisupyyntö)

Ennakkoratkaisupyyntö — Mies- ja naispuoliset työntekijät — Tasa-arvoinen kohtelu sosiaaliturvaa koskevilla kysymyksissä — Direktiivi 79/7/ETY — 4 artikla — Direktiivi 97/81/EY — UNICE:n, CEEP:n ja EAY:n tekemä osa-aikatyötä koskeva puitesopimus — Etuuksien laskeminen — Järjestelmä puuttuvien vakuutusmaksujen kattamiseksi — Osa-aikatyöntekijät ja kokoaikaiset työntekijät

Tiivistelmä – Unionin tuomioistuimen tuomio (suuri jaosto) 14.4.2015

1. *Sosiaalipolitiikka — Miesten ja naisten tasa-arvoinen kohtelu sosiaaliturvaa koskevilla kysymyksissä — Direktiivi 79/7 — Kansallinen säännöstö, jonka mukaan maksuperusteisen työkyvyttömyyseläkkeen laskemiseen sovelletaan osa-aikatyön jälkeisten ajanjaksojen, joilta ei ole maksettu vakuutusmaksuja, osalta tällaiseen työhön sovellettavaa osa-aikakerrointa — Vastaavan vähennyksen jättäminen tekemättä, jos kyseiset ajanjaksot sijoittuvat kokoaikatyön jälkeen — Toimenpide ei ole syrjivä — Tällaisen säännösten hyväksyttävyys*

(Neuvoston direktiivin 79/7 4 artiklan 1 kohta)

2. *Sosiaalipolitiikka — EAY:n, UNICE:n ja CEEP:n tekemä osa-aikatyötä koskeva puitesopimus — Direktiivi 97/81 — Soveltamisala — Työehdot — Käsite — Lakisääteisestä sosiaaliturvajärjestelmästä johtuvia eläkkeitä koskevat edellytykset — Jääminen kyseisen soveltamisalan ulkopuolelle — Oikeudelliset esteet, jotka saattavat rajoittaa mahdollisuuksia osa-aikatyöhön — Käsite*

(Neuvoston direktiivin 97/81, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 98/23, liitteessä olevien 4 lausekkeen 1 kohta ja 5 lausekkeen 1 kohdan a alakohta)

1. Miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen asteittaisesta toteuttamisesta sosiaaliturvaa koskevilla kysymyksissä annetun direktiivin 79/7 4 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, ettei se ole esteenä kansalliselle säännöstölle, jonka mukaan maksuperusteisen työkyvyttömyyseläkkeen laskemisessa käytettävään viiteajanjaksoon sisältyvät osa-aikatyön jälkeiset ajanjaksot, joilta ei ole maksettu vakuutusmaksuja, katetaan voimassa olevilla vähimmäismaksuperusteilla alennettuina tällaiseen työhön sovellettavalla osa-aikakertoimella, kun taas tällaista vähennystä ei tehdä, jos kyseiset ajanjaksot sijoittuvat kokoaikatyön jälkeen.

Tällaisesta säännöstöstä nimittäin ei voida katsoa, että siinä asetettaisiin epäedulliseen asemaan pääasiallisesti tietty työntekijäryhmä, tässä tapauksessa osa-aikatyöntekijät ja – a fortiori – naiset. Sitä ei siis voida pitää direktiivin 79/7 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna välillisesti syrjivänä toimenpiteenä.

(ks. 33 ja 34 kohta sekä tuomiolauselman 1 kohta)

2. Euroopan teollisuuden ja työnantajain keskusjärjestön (UNICE), julkisten yritysten Euroopan keskuksen (CEEP) ja Euroopan ammatillisen yhteisjärjestön (EAY) tekemästä osa-aikatyötä koskevasta puitesopimuksesta annetun direktiivin 97/81, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 98/23, liitteenä olevaa osa-aikatyötä koskevaa puitesopimusta on tulkittava siten, ettei sen soveltamisalaan kuulu jäsenvaltion säännöstö, jonka mukaan maksuperusteisen työkyvyttömyyseläkkeen laskemisessa käytettävään viiteajanjaksoon sisältyvät osa-aikatyön jälkeiset ajanjaksot, joilta ei ole maksettu vakuutusmaksuja, katetaan voimassa olevilla vähimmäismaksuperusteilla alennettuina tällaiseen työhön sovellettavalla osa-aikakertoimella, kun taas tällaista vähennystä ei tehdä, jos kyseiset ajanjaksot sijoittuvat kokoaikatyön jälkeen.

Tällainen eläke nimittäin on lakisääteiseen sosiaaliturvajärjestelmään kuuluva eläke, jota ei voida pitää työehtona. Niinpä se ei kuulu puitesopimuksen soveltamisalaan.

Lisäksi on niin, että jos puitesopimuksen 5 lausekkeen 1 kohdan a alakohtaan sisältyvää ilmausta ”oikeudelliset esteet” tulkittaisiin siten, että jäsenvaltiot ovat velvollisia toteuttamaan työehtojen alan ulkopuolella kyseiseen eläkkeeseen liittyviä toimenpiteitä, niille asetettaisiin yleisiä sosiaalipoliittisia velvoitteita sellaisten toimenpiteiden osalta, jotka eivät kuulu puitesopimuksen soveltamisalaan.

On myös huomattava, ettei tällaista kansallista säännöstöä voida pitää oikeudellisena esteenä, joka saattaa rajoittaa mahdollisuuksia osa-aikatyöhön, koska sen vaikutus osa-aikatyöntekijöihin on luonteeltaan satunnainen. On nimittäin niin yhtäältä, ettei kyseinen säännöstö vaikuta kaikkiin osa-aikatyöntekijöihin vaan ainoastaan työntekijöihin, joiden vakuutusmaksut ovat keskeytyneet välittömästi osa-aikatyöjakson jälkeen. Toisaalta tällaisella säännöstöllä asetetaan edullisempaan asemaan työntekijät, jotka siitä huolimatta, että he ovat työskennelleet osa-aikaisesti suuren osan työurastaan, olivat kokoaikaisessa työssä välittömästi ennen vakuutusmaksujensa keskeytymistä.

(ks. 38–41 kohta ja tuomiolauselman 2 kohta)